

سرمقاله

از آرمان‌های جشنواره حوا
محافظت کنیم

امیر افشار فتوحی
دبیر تحریریه

ابتدا وقتی خبر جشنواره بین‌المللی فیلم حوا رسانه‌های شد با خودم گفت ای وای من، باز هم یک جشنواره دیگر سبز شد و بودجه سینمایی در یک فضای دیگر قرار است هدر برود. کمی جلوتر که رفتیم و با انتشار اخبار تکمیلی جشنواره فوق‌خیلی زود ترند شد. کنجکاو شدم تا ببینم ماهیت این جشنواره چیست که بلافاصله و در مدت زمانی اندک نه فقط در داخل کشور بلکه در فضای بین‌المللی مورد توجه قرار گرفته است. رویکرد اصلی جشنواره حوا حمایت از خانواده، لزوم شناساندن تصویر زن، بازنمایی زن مسلمان در سینمای ایران و جهان و پرداختن به زن عقیف است. محتوایی فراگیر که فارغ از بحث‌های سیاسی و سیاست خارجی کشورهای مختلف موضوعی قابل تامل برای هر انسانی در هر جای دنیاست. چرا که خانواده پایه و اساس و قوام هر کشوری است و اهمیت دادن به نظام خانواده و همچنین نقش مهم زن در دوام خانواده، در استحکام جامعه و در نتیجه به پایداری دولت‌هایی که برای تحکیم و تکمیل خانواده بهایی قائل هستند می‌انجامد. سینما بر اساس ماهیتی که دارد یکی از تاثیرگذارترین رسانه‌ها در دنیاست که مورد توجه دولت‌ها نیز قرار دارد. امروزه سینما قدرتمندترین شکل ارتباط فرهنگی و تعامل میان فرهنگ‌ها و ملل است و دولت‌ها به راهبردهای اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و تاریخی از طریق سینما پی برده‌اند. این تفکر و تدبیر در برگزاری جشنواره‌ای با موضوعیت زن و خانواده نشان از دغدغه فرهنگی و اجتماعی طراحان و برگزارکنندگان آن دارد و جشنواره حوا که نام آن نیز شناخته شده، مورد تایید و احترام همگان است حکایت از هوش طراحان این جشنواره دارد. اما نکته قابل توجه یا بهتر بگویم دغدغه من این است که در برگزاری چنین جشنواره‌هایی که در حافظه تاریخی سینمای ایران هم کمر نبوده‌اند این تجربه تلخ را در اذهان از خود به جای گذاشته که جشنواره‌ها یا بدون تدبیر و درایت مثل چاچ سبز شده‌اند و با برچسب بین‌المللی بودجه‌های هنگفتی را به بازی گرفته‌اند، رویکردی که عمدتاً محکوم به فنا بوده و در این شرایط فقط پولی از بیت‌المال حیث و میل شده است. پولی که تاکنون کسی پی‌گیری آن نبوده و نشده است. و یا اگر مانند جشنواره‌هایی چون (حوا) با ایده و طراحی پایه عرصه‌می‌گذارند با نظر تنگی بعضی افراد و مافیایی در سایه مورد تحریب و تضعیف قرار می‌گیرند و بعضاً به ورطه انحطاط و نابودی کشیده می‌شوند چرا که بدخواهان قطعاً راضی به کار اصولی نیستند. آنان اصولاً برای تحریب فرهنگ این مملکت برنامهریزی می‌کنند و ظاهراً زورشان هم زیاد است. نمونه بارز آن، جشنواره بین‌المللی فیلم کودک و نوجوان است که نه تنها تضعیف و تحریب شد بلکه به وضوح تاثیر منفی خود را بر سینمای ایران گذاشت. دیگر کارگردانی و نویسندگی به سراغ کار کودک نمی‌رود و هیچ تهیه‌کننده‌ای نیز رغبت سرمایه‌گذاری در چنین حوزه مهمی را ندارد. نتیجه این می‌شود ما به عنوان کشوری که مدعی فرهنگ غنی و کهن هستیم از پرورش و فرهنگسازای کودکانمان که زمینه‌ساز فرای ایران عزیز هستند غافل و بازمانده‌ایم. و اینکه به مدیران فرهنگی مان هشدار می‌دهم. حالا که جشنواره حوا که نام بین‌المللی را نیز با خود یدک می‌کشد و قرار است با موضوعیت خانواده، لزوم شناساندن تصویر زن، بازنمایی زن مسلمان در سینمای ایران و جهان برگزار شود، باید به درستی پیش برود و از آرمان‌های آن محافظت شود. چرا که اگر دست ناهلان و بدخواهان به آن برسند و به بی‌راهه برود، تاثیر منفی خود را بر سینمای مان خواهد گذاشت و فرهنگ خانواده‌ها مورد تهدید جدی قرار خواهد گرفت و این چیزی است که برای هر حکومت و دولتی هزینه‌های گزاف مادی و معنوی به همراه خواهد داشت.

آغاز جشنواره فیلم حوا از امروز در تهران

ماپای خانواده ایستاده‌ایم

فرهنگی و هنری راه‌اندازی شده است و موضوع محوری «سینما، زن و خانواده» را دنبال می‌کند. برگزاری نشست‌های تخصصی و نشست‌های نقد و بررسی آثار از دیگر برنامه‌های این رویداد است. تقویت جریان گفتگویی - فرهنگی و رسانه‌ای خانواده‌محور، شناسایی، آشنایی، تحکیم روابط و پاسداشت استعدادها و جریان‌های فعال سینمایی در حوزه زنان و خانواده، گسترش مسیرهای عرضه و پخش آثار زن محور و خانواده محور، زمینه‌سازی بستری برای ایجاد یک اتحادیه مشترک از فیلمسازان متعهد به خانواده، تاکید بر نقش موثر زنان در جامعه و بازنمایی آن در آثار تصویری و سینمایی از جمله اهداف و رویکردهای این رویداد فرهنگی و اجتماعی تعریف شده است. این رویداد در بخش‌های ملی، بین‌الملل و نشست‌های تخصصی و پرسش و پاسخ طراحی شده و با استقبال بیش از ۹۵۰ عنوان فیلم سینمایی، مستند و کوتاه شامل: ۱۶۳۴ اثر در بخش ملی و ۳۲۰ اثر در بخش بین‌الملل روبه‌رو شده است و حدود ۱۸۰ اثر در این جشنواره با یکدیگر رقابت می‌کنند. هنرمندان و یا آثاری از کشورهای روسیه، تایوان، چین، بنگلادش، ایتالیا، ترکیه، فرانسه، بلژیک، قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان، هند، بنگلادش، لهستان، عراق، لبنان و مغولستان در این جشنواره حضور دارند. همچنین پنج نشست تخصصی با مشارکت معاونت مطالعات سازمان سینمایی کشور در طول روزهای برگزاری جشنواره پیش‌بینی شده است. ۱۳ استان شامل استان‌های خراسان رضوی، آذربایجان شرقی، اصفهان، فارس، همدان، قم، گلستان، قزوین، کرمانشاه، مازندران، گیلان، تهران و البرز نیز میزبان این رویداد سینمایی هستند.

جشنواره بین‌المللی فیلم حوا به عنوان رویدادی سینمایی در حوزه خانواده و با شعار «ما پای خانواده ایستاده‌ایم» از امروز در تهران با فیلم «در آغوش درخت» آغاز می‌شود و به طور همزمان در ۱۳ استان کشور در حال برگزاری است. آیین افتتاحیه این جشنواره با نمایش فیلم سینمایی «در آغوش درخت» ساخته بابک خواجه‌پاشا در سینما فرهنگ تهران همراه خواهد بود. این جشنواره سه‌شنبه ۲۰ تیر با آغاز سانس اکران فیلم‌ها از ساعت ۱۴ آغاز به کار می‌کند. فیلم «در آغوش درخت» با همکاری سازمان سینمایی سوره و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ساخته شده و روایتی دراماتیک، ملتهب و مینی‌مال از آخرین تلاش‌های یک خانواده در آستانه فروپاشی را به تصویر می‌کشد. بابک خواجه‌پاشا در اولین تجربه ساخت فیلم سینمایی اش برای خلق داستانی شاعرانه و ترکی، قصه خود را در آذربایجان غربی جلو دوربین برده است. جواد قامتی، مارال بنی‌ادم، روح‌الله زمانی، اهورا لطفی و رایان لطفی بازیگران «در آغوش درخت» را تشکیل می‌دهند. همچنین برای اولین بار خلاصه داستان این فیلم سینمایی منتشر شده است: «جران پیچیده زندگی کیمیا و فرید که دوازده سال از ازدواج‌شان می‌گذرد، جهان زیبایی فرزندانشان را به هم می‌ریزد. کودکانی که هیچ چیز جز سادگی و مهربانی را در زندگی نمی‌شناسند.» نخستین جشنواره بین‌المللی فیلم حوا با نمایش ۴۰ فیلم سینمایی، کوتاه داستانی و مستند در بازه زمانی ۱۶ تا ۲۳ تیر در ۱۳ استان کشور و از ۲۰ تا ۲۳ تیر در تهران برگزار می‌شود. این رویداد به همت بنیاد بین‌المللی گوهرشاد و با همکاری نهادها و مراکز

به یاد اولین ستاره سینمای بعد از انقلاب

بیاد فریمه فرجامی که خط قرمزی داشت و با تبغ و ابریشم به بی‌پناهی اجاره‌نشین‌ها پیوست و عشق گمشده‌اش را در راز گل سرخ جستجو می‌کرد. او عاطفه جوانمردی بود که با آب و آتش بازی و زهر غسل را نوش کرد تا سرانجام در پرده آخر یاد مادر رازنده نگه دارد. فریمه فرجامی در تمام سال‌های حضورش در سینما با صفاتی ویژه یاد می‌شد از جمله نخستین ستاره سینمای ایران پس از انقلاب؛ ولی یکی از متفاوت‌ترین تعریف‌ها را رازنده یاد امین تاریخ از او داشت. او فریمه فرجامی را با سوفیا لورن و اینگرید برگمن مقایسه می‌کرد. فریمه فرجامی حس غربی داشت که شاید کمتر کسی او را می‌فهمید. او همه وجودش را پای هنر این مرز و بوم گذاشت و به درستی اولین ستاره پس از انقلاب اسلامی شد. او ماندن در کشور را برای خود تکلیف می‌دانست. خود فریمه فرجامی می‌گفت: «انقلاب شد فکر کردم باید اینجا بمانم فکر می‌کردم اگر بمانم، نه به خاطر سینما و تئاتر که هنوز شروع نکرده بودم، در امور سهمی خواهم داشت. فکر می‌کردم باید کاری را شروع کنم و دقیقاً هم نمی‌دانستم چه کاری را فقط می‌دانستم که باید بمانم. آن فریمه دوست داشت قهوه را درم بخورد. پاییزها کنار سن قدم بزند. در هوای مه‌آلود لندن دوستان قدیمی را ببیند. اما در تهران چیزهایی بود که مرا نگه داشت. فریمه آن سال‌ها برای من خیلی جذاب است ولی فکر می‌کنم آن فریمه خیلی عوض شده است. لذت‌هایی که آن موقع می‌بردم زیاد، اما آنی بود در عوض حالا متفکرتر شده‌ام. بیشتر اوقات در خودم فرو می‌روم که این را زیاد هم دوست ندارم، دست خودم نیست. به همه چیز فکر می‌کنم به مادر که همین اواخر او را از دست دادم. شب‌ها جای او می‌خوابم گاهی بویش را در اتاق حس می‌کنم. او شاد بودن را خیلی دوست داشت و اگر می‌دید در فکر فرو می‌روم، غصه می‌خورد.» و اینکه ما غصه می‌خوریم از اینکه بانویی از سینمای ایران دیگر در بین ما نیست و جای خالی او قطعاً در جشنواره‌ای که بوی زن و خانواده اصیل و ایرانی می‌دهد خالیست. روحش شاد و یادش گرمی

